C/2026/3930

1.9.2026.

PREPORUKA VIJEĆA

od 10. srpnja 2026.

o ekonomskoj, socijalnoj, strukturnoj i proračunskoj politici te politici zapošljavanja Mađarske

(C/2026/3930)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 ([1]), a posebno njezin članak 3. stavak 3.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža ([2]), a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

(1) U Uredbi (EU) 2024/1263 navode se ciljevi okvira gospodarskog upravljanja, čija je svrha promicanje dobrih i održivih javnih financija, održivog i uključivog rasta i otpornosti putem reformi i ulaganja te sprečavanje prekomjernih državnih deficita. Uredbom je propisano da Vijeće i Komisija provode multilateralni nadzor u kontekstu europskog semestra u skladu s ciljevima i zahtjevima utvrđenima u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Europski semestar uključuje i sastavljanje preporuka za pojedine zemlje te nadzor provedbe tih preporuka.

(2) Komisija je 25. studenoga 2025. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2026., u kojem je utvrđeno da je Mađarska jedna od država članica za koju je potrebno detaljno preispitivanje. Komisija je donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja, Preporuku za preporuku Vijeća o ljudskom kapitalu u Europskoj uniji te Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2026., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načela europskog stupa socijalnih prava. Vijeće je 21. travnja 2026. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja ([3]), a 9. ožujka 2026. Zajedničko izvješće o zapošljavanju i Preporuku o ljudskom kapitalu.

([1]) Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 (SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Uredba (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža (SL L 306, 23.11.2011., str. 25., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([3]) SL C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Komisija je 29. siječnja 2025. objavila Kompas konkurentnosti, strateški okvir čiji je cilj potaknuti globalnu konkurentnost Unije u sljedećih pet godina. U njemu je utvrđeno da su tri imperativa preobrazbe – inovacije, dekarbonizacija i konkurentnost te sigurnost – ključni stupovi održivog gospodarskog rasta. Otkako je objavljen, Kompas konkurentnosti služi kao temelj za rad u sklopu europskog semestra, čime se osigurava usklađenost ekonomskih politika država članica sa strateškim ciljevima EU-a i omogućuje ujednačen pristup gospodarskom upravljanju, što potiče održiv rast, inovacije i otpornost u cijeloj Uniji.

(4) Europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika nastavlja se u 2026. razvijati usporedno sa završnom fazom provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost ([4]). Planovi za oporavak i otpornost, uz financijska sredstva kohezijske politike, imaju ključnu ulogu u ostvarenju prioriteta politika u okviru europskog semestra i bili su potrebni kako bi se djelotvorno odgovorilo na sve ili na znatan dio izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedine zemlje izdanima u nedavnim ciklusima, a u programima financiranima u okviru europske kohezijske politike morale su se uzeti u obzir te preporuke. Kako se Mehanizam za oporavak i otpornost bliži kraju, i dalje je ključno nastaviti s reformama i ulaganjima koji primaju potporu i provode se u okviru tog mehanizma te ih nadograđivati, posebno one koji doprinose svladavanju izazova utvrđenih u preporukama za pojedine zemlje.

(5) Komisija je 3. lipnja 2026. objavila Izvješće za Mađarsku za 2026. U njemu je ocijenjen napredak Mađarske u smislu preporuka koje su joj upućene 2025. i analizirana je provedba plana za oporavak i otpornost Mađarske. Na temelju te analize u navedenom su izvješću utvrđeni najhitniji izazovi s kojima se Mađarska suočava. Ocijenjen je i napredak Mađarske u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva Unije u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina te smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti, kao i napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda.

(6) Komisija je provela detaljno preispitivanje za Mađarsku na temelju članka 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011. Glavni zaključci ocjene službi Komisije o makroekonomskim slabostima za Mađarsku za potrebe te uredbe objavljeni su 20. svibnja 2026. ([5]) Komisija je 3. lipnja 2026. zaključila da u Mađarskoj postoje makroekonomske neravnoteže. Konkretno, slabosti povezane s konkurentnošću, potrebama države za financiranjem i cijenama stambenih nekretnina i dalje su prisutne, a politike su nastavile doprinositi tim slabostima. Inflacija i rast jediničnih troškova rada među najvišima su u EU-u unatoč stagnaciji gospodarske aktivnosti. Očekuje se da će se cjenovni i troškovni pritisci tek postupno smanjivati te da će i dalje biti znatno veći nego u europodručju i EU-u. Državni deficit proteklih je godina bio povećan i predviđa se da će u 2027. ostati iznad 5 % BDP-a. Potrebe države za financiranjem i troškovi servisiranja duga ostali su visoki, iako je udio državnog duga u BDP-u tek neznatno porastao zahvaljujući visokom rastu nominalnog BDP-a u kontekstu i dalje visoke inflacije. Banke su i dalje znatno izložene državi, što je djelomično posljedica poreznih poticaja. Cijene stambenih nekretnina nastavile su snažno rasti i povećali su se rizici od precijenjenosti. Tekući račun i dalje je u suficitu, ali zbog velike ovisnosti Mađarske o uvozu energije osjetljiv je na više i nestabilnije cijene energije. Politike se nisu poboljšale i doprinijele su pogoršanju nekih slabosti. Subvencije koje nisu ciljane i povećavaju cjenovne pritiske i fiskalne izazove još su pojačane, a raširenо kreditiranje s državnim subvencijama opterećuje javne financije i ograničava djelotvornost monetarne politike. Učinkovitim prevladavanjem tih politika smanjile bi se slabosti u budućnosti.

([4]) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([5]) SWD(2026) 138 final.

(7) Vijeće je 18. veljače 2025. na temelju ocjene i preporuke Komisije donijelo Preporuku o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Mađarske ([6]). Plan se odnosi na razdoblje od 2025. do 2028. i četverogodišnju fiskalnu prilagodbu. Vijeće je preporučilo sljedeće maksimalne stope rasta neto rashoda: 4,3 % u 2025., 4,0 % u 2026., 3,9 % u 2027. i 3,7 % u 2028., što odgovara maksimalnim kumulativnim stopama rasta, izračunanima u odnosu na baznu godinu 2023., od 9,1 % u 2025., 13,5 % u 2026., 17,9 % u 2027. i 22,2 % u 2028. Te maksimalne stope rasta neto rashoda za 2025. i 2026. podudaraju se s korektivnim kretanjem koje je Vijeće preporučilo 18. veljače 2025. na temelju članka 126. stavka 7. UFEU-a s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita u Mađarskoj ([7]). Na temelju Komisijine ocjene djelotvornih mjera od 3. lipnja 2026. ([8]) postupak u slučaju prekomjernog deficita za Mađarsku je u mirovanju.

(8) Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i njegove posljedice egzistencijalna su prijetnja Europskoj uniji. Komisija je pozvala države članice da koordinirano zatraže aktivaciju nacionalne klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu radi potpore nastojanjima EU-a da se postigne brzo i znatno povećanje potrošnje za obranu ([9]), a Europsko vijeće taj je prijedlog pozdravilo 6. ožujka 2025. Na zahtjev Mađarske Vijeće je 8. srpnja 2025. na preporuku Komisije donijelo Preporuku kojom se Mađarskoj dopušta odstupanje od preporučenih maksimalnih stopa rasta neto rashoda ([10]). Razdoblje aktivacije nacionalne klauzule o odstupanju (2025. – 2028.) Mađarskoj omogućuje da ponovno odredi prioritete državnih rashoda ili poveća državne prihode tako da trajno povećanje rashoda za obranu ne ugrozi fiskalnu održivost u srednjoročnom razdoblju.

(9) Do dana donošenja ove Preporuke Mađarska nije dostavila svoje godišnje izvješće o napretku za 2026. o poštovanju preporučenih maksimalnih stopa rasta neto rashoda. Mađarska nije podnijela ni izvješće o mjerama poduzetima u okviru postupka u slučaju prekomjernog deficita, koje bi inače bilo sastavni dio godišnjeg izvješća o napretku.

(10) Rast realnog BDP-a u 2025. iznosio je 0,5 %, a inflacija mjerena HIPC-om 4,4 %. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će se realni BDP povećati za 1,8 % u 2026. i za 2,1 % u 2027., a inflacija mjerena HIPC-om iznositi 3,2 % u 2026. i 3,1 % u 2027.

(11) Prema podacima Eurostata ([11]) deficit opće države u Mađarskoj se s 5,1 % BDP-a u 2024. smanjio na 4,7 % BDP-a u 2025. Smanjenje deficita u 2025. uglavnom je posljedica nižih izdataka za kamate i smanjenja javnih ulaganja. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se deficit od 6,2 % BDP-a u 2026. i 5,8 % BDP-a u 2027. Povećanje u 2026. uglavnom je rezultat mjera usmjerenih na kućanstva, uključujući nastavak uvođenja oslobođenja od poreza na dohodak za majke, povećanje obiteljskog poreznog odbitka, 14. mjesečnu mirovinu, potpore za stanovanje i bonus za zaposlenike u vojsci i tijelima kaznenog progona, te odstupanja od planiranih rashoda.

([6]) Preporuka Vijeća od 18. veljače 2025. o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Mađarske (SL C, C/2025/1707, 18.3.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1707/oj).

([7]) Preporuka Vijeća s ciljem okončanja stanja prekomjernog deficita u Mađarskoj, donesena 18. veljače 2025. Svi dokumenti koji se odnose na postupak u slučaju prekomjernog deficita za Mađarsku dostupni su na sljedećoj poveznici: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Hungary_en.

([8]) Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskoj središnjoj banci, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, Odboru regija i Europskoj investicijskoj banci naslovljena „Europski semestar 2026. – Proljetni paket”, COM(2026) 200 final.

([9]) Komunikacija Komisije o financiranju povećanih rashoda za obranu u okviru Pakta o stabilnosti i rastu, Bruxelles, 19.3.2025., C (2025) 2000 final.

([10]) Preporuka Vijeća od 8. srpnja 2025. kojom se Mađarskoj dopušta odstupanje od maksimalnih stopa rasta neto rashoda kako ih je utvrdilo Vijeće na temelju Uredbe (EU) 2024/1263 (aktivacija nacionalne klauzule o odstupanju) (SL C, C/2025/3968, 20.8.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3968/oj).

([11]) Eurostat – Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 22.4.2026.

(12) Prema Komisijinim procjenama smjer fiskalne politike ([12]), koji uključuje rashode financirane na nacionalnoj razini i na razini EU-a, bio je u 2025. ekspanzivan, za 0,4 % BDP-a. Predviđa se da će u 2026. biti ekspanzivan (1,7 % BDP-a), a u 2027. uglavnom neutralan.

(13) Prema podacima Eurostata ([13]) dug opće države u Mađarskoj se sa 73,5 % BDP-a krajem 2024. povećao na 74,6 % BDP-a krajem 2025. Povećanje udjela duga u BDP-u u 2025. uglavnom je posljedica viših izdataka za kamate i nižeg rasta nominalnog BDP-a. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se povećanje udjela duga u BDP-u na 75,1 % do kraja 2026. i daljnje povećanje na 76,8 % do kraja 2027. Povećanje u 2026. i 2027. uglavnom je posljedica visokih izdataka za kamate i primarnog deficita, koji su ublaženi snažnom aprecijacijom valute u 2026.

(14) Prema podacima Eurostata ([14]) ukupni rashodi opće države za obranu u Mađarskoj iznosili su 1,8 % BDP-a u 2025., što odgovara povećanju od 0,8 postotnih bodova BDP-a u odnosu na referentnu godinu 2021. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će u 2026. iznositi 2,1 % BDP-a, što odgovara povećanju od 1,1 postotni bod BDP-a u odnosu na 2021. ([15])

(15) Unija se nastavlja suočavati s rizicima od poremećaja u opskrbi energijom i povećane nestabilnosti cijena, a stanje dodatno pogoršavaju geopolitičke napetosti koje utječu na globalna tržišta nafte i plina. Iskustvo stečeno tijekom energetske krize 2022. i 2023. pokazalo je da opsežne, neciljane mjere podrazumijevaju velike fiskalne troškove i da su društveno i gospodarski neučinkovite. Od izbijanja rata na Bliskom istoku u veljači 2026. Mađarska je donijela mjere fiskalne politike za ublažavanje posljedica visokih cijena energije na kućanstva i poduzeća ([16]), konkretno neciljano smanjenje trošarina na dizelsko gorivo i benzin od 19 HUF po litri, s istekom 1. svibnja 2026. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će fiskalni trošak te mjere u 2026. iznositi manje od 0,1 % BDP-a. ([17]) Prema procjenama Komisije, kad bi ta mjera ostala na snazi do kraja 2026., njezin bi fiskalni trošak u 2026. iznosio 0,1 % BDP-a.

(16) Na temelju Komisijinih izračuna neto rashodi u Mađarskoj povećali su se za 8,1 % u 2025. i kumulativno za 11,2 % u 2024. i 2025. Rast neto rashoda u 2025. veći je od preporučene maksimalne stope rasta, što odgovara odstupanju od 1,5 % BDP-a na godišnjoj razini. Razmatraju li se 2024. i 2025. zajedno, kumulativna stopa rasta neto rashoda također je veća od preporučene maksimalne stope rasta, što odgovara odstupanju od 0,8 % BDP-a u kumulativnom smislu. Međutim, uzimajući u obzir povećanje potrošnje za obranu, odstupanje je u granicama fleksibilnosti predviđene nacionalnom klauzulom o odstupanju.

([12]) Smjer fiskalne politike definira se kao godišnja promjena odnosnog stanja proračuna opće države. Cilj mu je procijeniti ekonomski impuls koji proizlazi iz fiskalnih politika, onih koje financira država i onih koje se financiraju iz proračuna EU-a. Smjer fiskalne politike mjeri se kao razlika između (i) srednjoročnog potencijalnog rasta i (ii) promjene primarnih rashoda bez diskrecijskih mjera na strani prihoda te uključujući rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratnim sredstvima) iz Mehanizma za oporavak i otpornost i sredstvima iz drugih fondova Unije.

([13]) Eurostat – Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 22.4.2026.

([14]) Eurostat, državni rashodi prema klasifikaciji funkcija države (COFOG).

([15]) NATO-ova definicija potrošnje za obranu razlikuje se od definicije iz klasifikacije funkcija države (COFOG). Osim toga, mogle bi postojati razlike zbog vremena evidentiranja rashoda, posebno za vojnu opremu, jer se u izvješćima NATO-a ne slijede pravila iz nacionalnih računa za vrijeme evidentiranja.

([16]) Uzeto je u obzir stanje na datum zaključenja Komisijine proljetne prognoze 2026. (4. svibnja 2026.).

([17]) Nakon datuma zaključenja Komisijine proljetne prognoze 2026. ta je mjera produljena na neodređeno vrijeme.

(17) Na temelju Komisijinih izračuna predviđa se da će se neto rashodi u Mađarskoj povećati za 9,7 % u 2026. i kumulativno za 22,0 % u 2024., 2025. i 2026. Predviđa se da će rast neto rashoda u 2026. biti iznad preporučene maksimalne stope rasta, što odgovara odstupanju od 2,3 % BDP-a na godišnjoj razini. Razmatraju li se 2024., 2025. i 2026. zajedno, predviđa se da će kumulativna stopa rasta neto rashoda također biti veća od preporučene maksimalne stope rasta, što odgovara odstupanju od 3,0 % BDP-a. Uzimajući u obzir fleksibilnost veće potrošnje za obranu predviđenu nacionalnom klauzulom o odstupanju, razmatraju li se 2024., 2025. i 2026. zajedno, predviđeno kumulativno odstupanje neto rashoda iznosi 1,9 % BDP-a.

(18) Neke prakse narušavaju funkcioniranje financijskog i maloprodajnog tržišta, što bi moglo ograničiti i učinkovitost monetarne politike. Ograničenje kamatnih stopa na bankovne depozite i korporativne kredite postupno je ukinuto u 2024., ali odlukom vlade kamatna stopa na hipotekarne kredite za stanovništvo ostala je zamrznuta na razini iz listopada 2021. Kako bi se potaknula domaća potražnja, uvelike se koriste subvencionirani krediti široko usmjereni na kućanstva i poduzeća. Udio subvencioniranih kredita i dalje je visok u odnosu na razine prije pandemije bolesti COVID-19, zbog čega raspodjela kapitala u projektima financiranja s malim povratima i ograničenim povećanjem produktivnosti nije optimalna. Vlada je 2025. ograničila razliku između nabavnih i prodajnih cijena u maloprodaji za široku paletu prehrambenih proizvoda i netrajnih industrijskih proizvoda. Osim toga, u ožujku 2026. ograničene su cijene pogonskog goriva.

(19) Poticaji za fiskalnu održivost u nacionalnom fiskalnom okviru vrlo su ograničeni. Proglašenjem „stanja opasnosti”, koje je bilo na snazi od 2020. do 14. svibnja 2026., ukinut je zahtjev za objavu višegodišnjeg proračunskog plana, čime je ograničena mogućnost fiskalnog okvira da osigura srednjoročnu orijentaciju i odgovornost. Praksa ranog donošenja proračuna i čestih rebalansa smanjuje vjerodostojnost ciljeva. Pravilo o nacionalnom dugu, u skladu s kojim vlada mora osigurati da se udio javnog duga svake godine smanjuje, nije ispunjeno ni u 2024. ni u 2025., što u dobrim vremenima obično ima prociklički učinak koji pogoršava neravnoteže. Mađarsko fiskalno vijeće i dalje ima ograničen mandat i operativne kapacitete. Osim toga, strukture upravljanja javnim financijskim sredstvima koje je uspostavila vlada, kao što su zaklade od javnog interesa, slabe proračunski nadzor jer se stječe dojam da rade bez učinkovitih kontrolnih mehanizama. Iako je Mađarska provela analize rashoda u razdoblju 2023. – 2024., rezultati nisu objavljeni niti su uzeti u obzir u proračunskom planiranju.

(20) Zbog starenja stanovništva Mađarska se suočava s jednim od najvećih povećanja rashoda za mirovine kao udjela u BDP-u u EU-u u razdoblju od 2025. do 2070. (4,1 postotni bod). Očekuje se da će to negativno utjecati na dugoročnu održivost javnih financija. Prema Komisijinoj analizi održivosti duga rizici za fiskalnu održivost Mađarske općenito su visoki i u srednjoročnom i u dugoročnom razdoblju. Postupno smanjenje primjerenosti mirovina za osobe s niskim dohotkom i povećanje rashoda za mirovine za osobe s visokim dohotkom povećali su nejednakosti među umirovljenicima. Osim toga, uvedena je 14. mirovina, za koju se očekuje da će povećati prosječne mirovine, ali koja nije ciljana, te će dodatno utjecati na nejednakosti i povećati predviđene pritiske na potrošnju i opteretiti dugoročnu fiskalnu održivost.

(21) Sustavno, smisleno i pravodobno uključivanje lokalnih i regionalnih tijela, socijalnih partnera, civilnog društva i drugih relevantnih dionika ostaje ključno za osiguravanje opće odgovornosti za uspješnu provedbu Unijinih instrumenata financiranja, kao i u kontekstu europskog semestra.

(22) Provedba programa kohezijske politike, koja obuhvaća potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Fonda za pravednu tranziciju (FPT), Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i Kohezijskog fonda (KF) u Mađarskoj, i dalje je ispod prosjeka EU-a i kad je riječ o odabiru projekata i kad je riječ o plaćanjima. Trebalo bi povećati i ubrzati napore kako bi se osigurala učinkovita provedba ulaganja i maksimalno povećao njihov učinak na terenu. Mađarska u okviru svojih programa kohezijske politike već poduzima mjere za poticanje konkurentnosti i rasta. Međutim, izazovi su i dalje prisutni, uključujući izazove povezane s nedostacima u sustavu upravljanja i kontrole, pretjerano složenim i restriktivnim postupcima javne nabave te slabim korištenjem programa financiranja koje nije povezano s troškovima u okviru EFRR-a. Dodatni su problemi nedostatak predvidivog planiranja i koordinacije poziva za više programa i razrađenih portfelja projekata, slabi mehanizmi teritorijalne suradnje i partnerstva, nedovoljni stručni i financijski kapaciteti na podnacionalnoj razini, ograničena upotreba evaluacija te nepotrebni administrativni i pravni aranžmani kao što su pravila o javnim ulaganjima (Zakon LXIX. iz 2023.) i sustav ulaganja od velike važnosti za nacionalno gospodarstvo. Osim toga, Mađarska bi mogla osigurati održivost ključnih projekata javnih politika koji se podupiru iz fonda ESF+, među ostalim racionalizacijom politika. Mađarska istodobno treba ubrzati provedbu FPT-a jer sredstva trebaju biti isplaćena do kraja 2026. Bitno je osigurati da se nova ulaganja koja je Mađarska utvrdila u svojem preispitivanju fondova kohezijske politike u sredini programskog razdoblja, posebno ulaganja povezana s pet prioriteta iz Uredbe o preispitivanju u sredini programskog razdoblja ([18]), provode brzo i djelotvorno.

(23) Istočne pogranične regije Mađarske suočavaju se s dodatnim izazovima, koji ugrožavaju njihove izglede za gospodarski i socijalni razvoj jer pogoršavaju postojeće strukturne izazove. Učinak agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine povećava sigurnosne pritiske, ometa prekogranične gospodarske aktivnosti i smanjuje privlačnost ulaganja.

(24) Mađarska se suočava s izazovima koji se odnose na poslovno okruženje, kvalitetu zakonodavstva, javnu nabavu, okvir za borbu protiv korupcije, pristup financiranju, inovacije, oporezivanje, ovisnost o ruskim fosilnim gorivima, subvencije za fosilna goriva, uravnoteženje elektroenergetske mreže, upravljanje vodama, kružno gospodarstvo, promet, obrazovanje, razine vještina i integraciju skupina u nepovoljnom položaju na tržište rada, socijalnu pomoć, socijalni dijalog, zdravstvenu zaštitu i stanovanje.

(25) Nepovoljno poslovno okruženje velika je prepreka rastu produktivnosti. Mađarska je prema pokazateljima konkurentnosti u 2025. jedna od zemalja s najlošijim rezultatima u EU-u. Poslovna dinamika je slaba jer strogi propisi koče osnivanje poduzeća. Raširene programi subvencija omogućuju manje produktivnim poduzećima da ostanu na tržištu. Regulacija tržišta proizvoda među najstrožima je u državama članicama OECD-a, posebno u potkategorijama narušavanja uzrokovanog državnom intervencijom. Nejednak tretman poduzeća ograničava tržišno natjecanje. Tržišna je struktura koncentrirana i na pojedinim tržištima natječe se tek nekoliko poduzeća. Nekoliko je usluga povjereno državnim ili privatnim poduzećima koja posluju bez konkurencije. Sektor maloprodaje posebice posluje u nestabilnom poslovnom okruženju. Na trgovce na malo utječu i administrativne intervencije, kao što su ograničenja maloprodajnih cijena i prodajnih marži, zabrana prodaje prehrambenih proizvoda 48 sati prije isteka valjanosti i obvezno prijavljivanje cijena na internetu. Mjere politika i visoki porezi umanjuju konkurentnost trgovaca na malo. Država je aktivna u poslovnim transakcijama i istiskuje privatne aktere tako što kupuje ili olakšava kupnju više velikih trgovačkih društava. Razne državne intervencije koriste se kako bi se uglavnom strane vlasnike prisililo na prodaju poduzeća i tako olakšalo stvaranje favoriziranih nacionalnih prvaka u javnom vlasništvu ili povezanih s državom. Poduzeća su prisiljena poslovati s gubitkom zbog dodatnog poreza na eksploataciju mineralnih sirovina, poreza na kvote za emisije CO2, ograničenja marži u maloprodaji i ograničenja izvoza građevinskog materijala. To nije u skladu s pravilima jedinstvenog tržišta. Poduzeća se sve više suočavaju s problemom kašnjenja u plaćanju. Kašnjenja u plaćanjima među poduzećima i u javnom sektoru sve su veća i iznad prosjeka EU-a. Sve veća prisutnost fondova privatnog vlasničkog kapitala donosi nove izazove. Tu organizacijsku strukturu osobito koriste pojedinci koji imaju veze s vladom jer im jamči anonimnost. Broj i veličina fondova privatnog vlasničkog kapitala posljednjih su se godina povećali. Fondovi privatnog vlasničkog kapitala sve više ulažu u trgovačka društva koja pobjeđuju u postupcima javne nabave i osiguravaju koncesije visoke vrijednosti te su učestalo prisutni u poslovnim transakcijama s državom. Nepovoljno poslovno okruženje doprinijelo je slabljenju tržišnog natjecanja i prepreka je ulaganjima, a u konačnici uzrokuje višu inflaciju i spor gospodarski oporavak, što je pokazalo i detaljno preispitivanje za Mađarsku u okviru postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže.

([18]) Uredba (EU) 2025/1914 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2025. o izmjeni uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja.

(26) Poduzeća i dalje posluju u vrlo nestabilnom i nepredvidivom regulatornom okruženju koje karakteriziraju učestale izmjene propisa, široka primjena hitnih mjera i ograničeno vrijeme pripreme za ekonomski značajne regulatorne promjene. Stalno korištenje dekreta za donošenje propisa u okviru izvanrednog režima ograničava parlamentarni nadzor i doprinosi nesigurnosti u pogledu usklađenosti i povećanom regulatornom riziku za poduzeća. Sudjelovanje dionika i primjena instrumenata za bolju regulativu u praksi su i dalje ograničeni. Sudjelovanje dionika u izradi primarnog zakonodavstva u razdoblju 2021. – 2024. bilo je među najnižima u EU-u. U ranim fazama zakonodavnog postupka ne postoji obveza savjetovanja, a *ex post* evaluacija ne provodi se sustavno iako je propisana zakonom. Važne nacrte zakona i dalje podnose pojedinačni zastupnici u parlamentu, čime su formalno izuzeti od standardnih zahtjeva savjetovanja i procjene učinka. Ne postoji neovisno nadzorno tijelo odgovorno za osiguravanje kvalitete analize regulatornog učinka ni široko savjetovanje s dionicima. Čak i kad se provodi savjetovanje, odgovori dionika ne dovode nužno do bitnih prilagodbi.

(27) Tržište javne nabave i dalje je izloženo riziku od protutržišnih praksi i korupcije. Broj odluka o reviziji postupka javne nabave u odnosu na broj poziva na nadmetanje među najvišima je u EU-u. Percepcija neovisnosti Arbitražnog odbora za javnu nabavu među poduzećima i dalje je niska. Strukturni čimbenici nastavljaju ometati učinkovito tržišno natjecanje u postupcima nabave, posebno u sektorima infrastrukture, obrane i centralizirane javne nabave. Visoka koncentracija tržišta, uključujući poduzeća s istom vlasničkom strukturom, trajni je problem. Povezana poduzeća gospodarskih subjekata s političkim vezama imaju znatno veće izglede za dodjelu ugovora o javnoj nabavi, uključujući natječaje koji uključuju financiranje sredstvima EU-a. Široka primjena okvirnih sporazuma može dodatno ograničiti tržišno natjecanje stvaranjem ovisnosti o određenim poduzećima i povećanjem tržišne koncentracije, uz ograničenu transparentnost postupaka u drugoj fazi nadmetanja. Iako je transparentnost sustava javne nabave općenito dobra, u praksi i dalje zabrinjava nedostatak transparentnosti određenih podataka o javnoj nabavi i primjene pravila o sukobu interesa.

(27) Korupcija ostaje područje koje izaziva veliku zabrinutost jer sustavne slabosti u okviru za borbu protiv korupcije još nisu otklonjene. Percepcija o raširenoj korupciji ostala je vrlo visoka i ona se sve više doživljava kao prepreka poduzećima. Iako su poduzeti određeni koraci za rješavanje problema korupcije općenito, korupcija na visokoj razini i dalje je problem, a okvir za borbu protiv korupcije potrebno je dodatno ojačati. Sustav imovinskih kartica i dalje ne funkcionira u skladu sa svojom svrhom, a pravila o sukobu interesa ostala su fragmentirana i bez učinkovitog nadzora. Isto tako, ograničenja nakon prestanka radnog odnosa za visoke državne dužnosnike nisu dostatna i ne provode se djelotvorno. Širenje novih struktura za upravljanje javnim novcem, a posebno zaklada za upravljanje imovinom od javnog interesa i fondova privatnog vlasničkog kapitala, nije transparentno i predstavlja rizik od korupcije. Tome treba pridodati sve veća ograničenja pristupa javnim informacijama i pogoršanje slobode medija, što također ograničava neovisan javni nadzor i kontrolu rada vlade te doprinosi smanjenju učinkovitosti okvira za borbu protiv korupcije u cjelini.

(28) Tržišta kapitala kao kanali za financiranje *start-up* poduzeća i vrlo inovativnih malih i srednjih poduzeća u Mađarskoj nedovoljno su razvijena. Državnim politikama, posebno oporezivanjem, štednja se usmjerava na državne obveznice i stanovanje, a ne na tržišta kapitala, na kojima bi financirala produktivna ulaganja. Razvoj tržišta kapitala dodatno su otežale nedavne mjere politike, kao što su neoporezive dugoročne obveznice za male ulagače, porez na financijske transakcije za vrijednosne papire, raširene programi subvencija za MSP-ove i porezni poticaji za ulaganje u stambene nekretnine.

(29) Javna potrošnja za istraživanje i razvoj, uključujući sveučilišta, jedna je od najnižih u EU-u, što koči znanstvenu izvrsnost. Nastavak preustroja javnih istraživačkih instituta i nejasni mehanizmi evaluacije istraživačkih instituta doprinose neizvjesnosti radnih uvjeta istraživača. Mogućnosti povezivanja znanstvenog i poslovnog sektora ostaju neiskorištene, a inovacijske aktivnosti i dalje su koncentrirane u maloj skupini poduzeća u stranom vlasništvu, što ograničava razvoj šire domaće inovacijske baze, posebno MSP-ova. Zbog velikog administrativnog opterećenja i često nejasnih pravila o prihvatljivosti rashoda za inovacije tek nekolicina uglavnom velikih trgovačkih društava dolazi do subvencija. Regije teško uspostavljaju strateške okvire za istraživanje i razvoj i inovacije koji bi mogli istinski potaknuti regionalnu konkurentnost iz perspektive specifičnih potreba i konkurentskih prednosti regije.

(30) Porezni sustav je složen zbog velikog broja izuzeća od poreza, poreznih poticaja i sektorskih poreza. Zbog sve veće primjene sektorskih poreza nerazmjerno utječe na veća poduzeća, koja su često u stranom vlasništvu. Prihodi od sektorskih poreza čine više od 2 % BDP-a. Najviše su pogođeni sektori bankarstva, energetike, maloprodaje, građevinskih materijala, osiguranja, telekomunikacija. Velik broj malih poreza povećava troškove usklađivanja, posebno za manja poduzeća. Porezno opterećenje rada smanjeno je, ali je i dalje veliko za osobe s niskim dohotkom. Mađarska se oslanja na poreze na potrošnju, koji zbog svoje prirode više opterećuju osobe s niskim dohotkom.

(31) Mađarska je u velikoj mjeri ostala ovisna o ruskim izvorima energije, a poduzete mjere za diversifikaciju nisu dale značajne rezultate. Udio uvoza nafte iz Rusije u 2025. se povećao na više od 90 %, a uvoz ruskog plina bio je znatno iznad količine od 4,5 milijardi kubičnih metara predviđene dugoročnim ugovorom. Unatoč koracima poduzetima za diversifikaciju opskrbe nuklearnim gorivom u budućnosti, Mađarska će barem do 2028. za svoje postojeće reaktore ostati ovisna o ruskom nuklearnom gorivu. Za Mađarsku je osim toga važno i da izradi sveobuhvatan nacionalni plan s jasnim rokovima i regulatornim mjerama za postupno potpuno ukidanje ovisnosti o ruskom nuklearnom gorivu. Uvoz energije ostao je znatan, zbog čega je vanjska bilanca osjetljiva na povećanja cijene energije, i taj je problem utvrđen u okviru postupka u slučaju makroekonomske neravnoteže.

(32) Mađarska znatno subvencionira relevantna fosilna goriva i nije planirano postupno ukidanje tih subvencija prije 2030. Osobito bi se moglo razmotriti prioritetno postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva koje ne rješavaju problem energetskog siromaštva na ciljani način, ne odgovaraju na stvarna pitanja energetske sigurnosti, ometaju elektrifikaciju i nisu ključne za industrijsku konkurentnost. U Mađarskoj su subvencije za fosilna goriva, kao što su program smanjenja troškova komunalnih usluga, smanjenje poreza na dodanu vrijednost za centralizirano grijanje na prirodni plin i pravo na povrat trošarine na dizelsko gorivo koje se koristi u poljoprivredi, gospodarski neučinkovite, podržavaju ovisnost o fosilnim gorivima i ne potiču elektrifikaciju. Ciljevi koji se ostvaruju tim subvencijama za fosilna goriva mogu se postići drugim oblicima potpore koji ne stvaraju štetne vanjske učinke na okoliš.

(33) Mađarska se i dalje suočava s velikim rastom cijena u vrijeme vršne potražnje zbog ograničene nefosilne fleksibilnosti i trajne ovisnosti o fosilnim gorivima za marginalnu proizvodnju električne energije. Stoga je ključno ubrzati uvođenje energije iz obnovljivih izvora, osobito energije vjetra. Međutim, mreža je ostala pod pritiskom i zahtijeva znatna ulaganja, a čekanje na priključenje na mrežu usporava i korištenje energije iz obnovljivih izvora. Mađarska se još nije priključila platformama PICASSO i MARI, a to ograničava njezinu mogućnost pune integracije na unutarnje tržište električne energije i korištenja prekograničnih mehanizama uravnoteženja. Upravljanje potrošnjom otežano je zbog ograničenog pristupa kućanstava dinamičnom određivanju cijena, ograničenja cijena energije za kućanstva, sporog uvođenja pametnih brojila i marginalne uloge agregatora i energetskih zajednica. Zbog slabog tržišnog natjecanja među opskrbljivačima, opterećujućih propisa i poreza u sektoru te visokih mrežnih naknada cijene električne energije za poduzeća ostale su znatno iznad prosjeka EU-a, što ograničava konkurentnost.

(34) Mađarska se suočava sa znatnim klimatskim rizicima i treba poduzeti mjere za poboljšanje otpornosti na klimatske promjene, što uključuje ažuriranje povezane strategije i akcijskog plana prilagodbe, uspostavu sustava praćenja i evaluacije te osiguravanje odgovarajućeg financiranja mjera prilagodbe, uzimajući pritom u obzir nejednaku osjetljivost regija na klimatske promjene. Značajan klimatski rizik predstavlja oskudica vode, o čemu osobito svjedoče suše posljednjih godina, koje su uzrokovale znatne gubitke u sektoru poljoprivrede. Nedostatna zelena infrastruktura ugrožava cjelokupnu otpornost vodoopskrbe u Mađarskoj, a osobito njezin kapacitet za prirodno zadržavanje vode. Uspješnu provedbu održivih praksi upravljanja vodama otežava i manjak zelenih vještina na razini politika i provedbe. Kvaliteta vode velik je problem zbog onečišćenja iz poljoprivrede, industrije i ljudskih naselja, a stanje pogoršavaju nedovoljna ulaganja u vodoopskrbnu mrežu.

(35) Prelazak Mađarske na kružno gospodarstvo ne napreduje, a produktivnost resursa znatno je ispod prosjeka EU-a. Ponovna uporaba, popravak i recikliranje nedovoljno su naglašeni, pa je u 2024. čak 53 % komunalnog otpada završilo na odlagalištima, što je više nego dvostruko više od prosjeka EU-a (22 % u 2023.). Raspodjela ograničenih resursa, slabo tržišno natjecanje i nedostatni kapaciteti za praćenje i obradu u sektoru gospodarenja otpadom rezultirali su relativno niskim stopama recikliranja i prekomjernim odlaganjem otpada.

(36) Dekarbonizacija prometa i dalje je velik izazov u Mađarskoj jer taj sektor znatno doprinosi visokim razinama emisija i stalnim problemima s kvalitetom zraka. Promet je drugi najveći potrošač finalne energije i na njega otpada 26 % ukupne potrošnje energije u zemlji. Mađarska zaostaje po kvaliteti željezničke mreže, što uključuje i njezinu otpornost na klimatske promjene, a udio kopnenog tereta koji se prevozi željeznicom nije se povećao, nego smanjio, što ugrožava napore za ostvarenje prelaska s cestovnog na druge načine prijevoza. U cestovnom prometu propisana infrastruktura za punjenje električnom energijom zaostaje za ciljevima za 2030. za automobile i kamione, a infrastruktura za punjenje uvelike nedostaje. Zbog nedostatnog financiranja i planiranja sveobuhvatne infrastrukture javnog prijevoza otežan je razvoj slabije razvijenih i perifernih područja i jednak pristup kvalitetnim uslugama javnog prijevoza.

(37) S obzirom na presudnu ulogu ljudskog kapitala u povećanju konkurentnosti i strateške autonomije Unije, Vijeće je 2026. državama članicama preporučilo da poduzmu mjere za hitno prevladavanje strukturnih izazova povezanih s ljudskim kapitalom u području vještina, obrazovanja i osposobljavanja, koji koče konkurentnost. Preporuke za pojedinu zemlju upućene Mađarskoj 2026. mogu doprinijeti provedbi Preporuke Vijeća o ljudskom kapitalu u Uniji.

(38) Velike nejednakosti u obrazovnim ishodima ograničavaju konkurentnost i inovacijski potencijal Mađarske. Socioekonomski položaj i dalje ima velik utjecaj na stjecanje osnovnih vještina, rano napuštanje školovanja i stupanj obrazovanja, a posebno su pogođena djeca niskokvalificiranih roditelja, Romi i osobe s posebnim obrazovnim potrebama ili invaliditetom. Rano praćenje sposobnosti učenika i usmjeravanje u različite vrste škola povećava segregaciju u obrazovanju, a Romi su najviše izloženi segregaciji. Postojeće mjere nisu dovoljne da se osigura puno sudjelovanje skupina u nepovoljnom položaju u kvalitetnom redovnom obrazovanju. U programima strukovnog obrazovanja i osposobljavanja ne posvećuje se dovoljno vremena osnovnim vještinama, koje su ključne za daljnje učenje i prilagodbu tranzicijama na tržištu rada. Osim toga, nedostatak prohodnosti u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju otežava nastavak obrazovanja. Ograničena autonomija škola koči pedagoške inovacije i učinkovitu upotrebu resursa, a privlačnost nastavničke struke i dalje je niska. Iako su plaće učitelja i nastavnika nedavno povećane, motivaciju za ostanak u nastavničkoj struci narušava visoko radno opterećenje i nedostatak sustavne potpore novim učiteljima i nastavnicima. Unatoč gospodarskoj potražnji za radnom snagom sa završenim tercijarnim obrazovanjem, sustav potpore studentima nije dovoljno učinkovit da bi poboljšao pristup mladih tercijarnom obrazovanju, posebno onih u nepovoljnom položaju. Iako se broj studijskih mjesta financiranih javnim sredstvima nedavno povećao, njegovo povećanje nije potpuno u skladu sa sve većim brojem prijava za visoko obrazovanje. Upisi u programe u području znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike i dalje su ispod prosjeka EU-a, što ograničava inovacijski potencijal Mađarske u ključnim strateškim sektorima.

(39) Stopa zaposlenosti i dalje je visoka, ali je pristup radnim mjestima neujednačen. Osobe s niskom razinom obrazovanja, Romi, osobe s invaliditetom i mladi teško pronalaze i zadržavaju stabilno zaposlenje, a prisutne su i znatne regionalne razlike u rezultatima na tržištu rada. Unatoč relativno niskoj stopi nezaposlenosti, dugotrajna nezaposlenost je u porastu, a svaka treća registrirana nezaposlena osoba ostaje nezaposlena 12 mjeseci ili dulje. Rascjepkan institucionalni okvir otežava djelotvornu koordinaciju mjera za rješavanje problema dugotrajne nezaposlenosti i ograničava relevantnu potporu onima kojima je najpotrebnija. Skupine u nepovoljnom položaju nemaju pristup djelotvornim mjerama prekvalifikacije i usavršavanja, uključujući osnovne i digitalne vještine, kao ni sveobuhvatnu ciljanu potporu mentalnom zdravlju, socijalnu i zdravstvenu potporu ili potporu u traženju posla. Javnoj službi za zapošljavanje nedostaje osoblja i kapaciteta za dosljedno pružanje kvalitetnog osposobljavanja i profesionalnog savjetovanja nezaposlenima, a nema ni redovitog praćenja i ocjenjivanja usluga. Održivo nacionalno financiranje javne službe za zapošljavanje od ključne je važnosti, a prednost bi trebale imati mjere usmjerene na dugoročnu zapošljivost. Ima još potencijala za koordinaciju javne službe za zapošljavanje s raznim tijelima odgovornima za aktivne politike tržišta rada, predviđanje potreba za vještinama i osmišljavanje osposobljavanja na nacionalnoj i županijskoj razini.

(40) Djelotvornost socijalnog dijaloga i sudjelovanje socijalnih partnera u oblikovanju politika i dalje su ograničeni, osobito u javnom sektoru. Uspostavljen je pravni okvir za trostrani forum u privatnom sektoru i on je uključen u određivanje minimalne plaće, a osnovane su i neke radne skupine za ključna pitanja. Međutim, mogla bi se poboljšati transparentnost njegovih metoda i rezultata rada i trebao bi se koristiti za djelotvornu suradnju između vlade, poslodavaca i sindikata. Obuhvat kolektivnog pregovaranja i gustoća sindikata među najnižima su u EU-u. Kolektivno pregovaranje zabranjeno je u zdravstvu i javnoj upravi, a otežavaju ga nedavne promjene statusa nekih radnika u javnom sektoru. Bilo bi poželjno dodatno poduprijeti izgradnju kapaciteta socijalnih partnera te provesti reformu zakona o radu radi poboljšanja djelotvornosti socijalnog dijaloga i mjera potpore pravima radnika u javnom sektoru.

(41) Napredak u smanjenju siromaštva i socijalne isključenosti neujednačen je, a nejednakosti se povećavaju u cijeloj zemlji. Stopa teške materijalne i socijalne oskudice poboljšala se, ali je i dalje među najvišima u EU-u. Djeca, Romi, osobe s invaliditetom i osobe s niskom razinom obrazovanja posebno su ranjivi. U 2025. više od tri četvrtine djece roditelja s nižim stupnjem obrazovanja bilo je izloženo riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti. Zbog povećanja stopa siromaštva sve više djece ulazi u državni sustav za zaštitu djece, a broj udomiteljskih obitelji nedovoljan je i smanjuje se. Socijalni transferi i sustav poreznih olakšica nisu djelotvorni u smanjivanju siromaštva i dohodovne nejednakosti. Primjerenost zajamčene minimalne naknade među najnižima je u EU-u i nema periodičnog usklađivanja. Indeksacija minimalnog dohotka i socijalnih naknada prema troškovima života i ciljane mjere potpore mogli bi pomoći da se pogođene osobe izvuku iz siromaštva. Ograničenjem prava na naknadu za nezaposlenost na tri mjeseca otežava se razvoj vještina i pronalazak relevantnog i stabilnog zaposlenja i tako povećava rizik od siromaštva među tražiteljima posla. Ranjive skupine, posebno na ruralnim područjima, suočavaju se s izazovima u pristupu osnovnim i socijalnim uslugama, kao što su skrb o djeci, školovanje, zdravstvena zaštita i usluge socijalne i dugotrajne skrbi, barem djelomično zbog financijskih ograničenja i smanjene fiskalne autonomije općina. Stambena i obrazovna segregacija Roma i dalje je velika, a nedavne odluke o „zaštiti lokalnog identiteta” mogle bi dovesti do daljnje marginalizacije. Program usmjeren na 300 općina u najnepovoljnijem položaju koji financira EU pozitivna je inicijativa, ali potrebni su dodatni napori za održivo ulaganje u redovne osnovne (digitalne usluge, prijevoz, vodoopskrba i energija) i socijalne usluge (zdravstvo, obrazovanje i skrb), uključujući usluge usmjerene na djecu.

(42) Očekivani životni vijek u Mađarskoj među najnižima je, a smrtnost koja se može spriječiti i smrtnost od izlječivih uzroka među najvišima u EU-u. Stalni manjak osoblja, niska potrošnja za zdravstvo, neučinkovita raspodjela resursa i regionalne razlike prepreka su jednakom pristupu zdravstvenim uslugama. Zdravstvena struka, uključujući liječnike, medicinske sestre i druge zdravstvene radnike, nije privlačna mladima. Zapošljavanje, zadržavanje i geografska raspodjela osoblja predstavljaju izazov. Preventivna i primarna skrb nisu dovoljno razvijene i razina financiranja javnim sredstvima je niska, što utječe na zdravlje i produktivnost stanovništva. Zdrav i samostalan život starijih osoba, posebno na ruralnim područjima, sve se teže postiže zbog nedovoljno razvijenih usluga skrbi kod kuće i u zajednici. Visoki izravni troškovi ograničavaju pristup ranjivim skupinama, a zbog manjka osoblja teret skrbi prebacuje se na zdravstveni sustav i obitelj, čime se smanjuje kvaliteta skrbi i sudjelovanje žena na tržištu rada.

(43) Novac koji je mađarskim kućanstvima potreban za kupnju stana od 100 kvadrata odgovara dohotku za više od 15 godina rada, što je jedna od najviših razina u EU-u i gotovo dvostruko više od prosjeka EU-a. Cijene stambenih nekretnina rasle su brže nego u bilo kojoj drugoj državi članici EU-a, a i najamnine su se naglo povećale i rasle brže od plaća u posljednjih deset godina. Sve veći troškovi stanovanja povećali su pritisak na dohodak kućanstava, posebno onih kojima prijeti siromaštvo ili socijalna isključenost ili koji žive u unajmljenoj nekretnini. Veći broj djece smješten je u privremeni smještaj zbog financijskih poteškoća obitelji, a beskućništvo se povećalo. Istodobno se nastavlja smanjivati fond socijalnih stanova općina, koji je već bio ograničen, a za skupine s niskim dohotkom nisu predviđene ciljane mjere potpore za stanovanje na temelju procjene imovinskog stanja, uključujući najam. U nedostatku djelotvornih politika socijalne kohezije za gradska i ruralna područja, stambena segregacija i dalje ostaje problem. Izdašne subvencije za stanovanje koje nisu ciljane i ograničena stambena ponuda doprinijeli su povećanju cijena stambenih nekretnina i smanjuju priuštivost, što je izazov utvrđen u postupku u slučaju makroekonomske neravnoteže.

(44) Uzimajući u obzir detaljno preispitivanje koje je provela Komisija i njezine zaključke o postojanju neravnoteža, preporuke na temelju članka 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 navedene su u preporukama br. 1, 2, 3, 4 i 6. Politikama iz preporuka br. 1, 2, 3 i 4 doprinosi se uklanjanju slabosti povezanih s javnim financijama. Politikama iz preporuka br. 3 i 4 doprinosi se uklanjanju slabosti povezanih s troškovnom konkurentnošću. Politikama iz preporuke br. 6 doprinosi se uklanjanju slabosti povezanih sa stanovanjem,

PREPORUČUJE da Mađarska u 2026. i 2027. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Poduzeti mjere za kontrolu neto rashoda kako bi se poštovalo korektivno kretanje koje je Vijeće preporučilo 18. veljače 2025., s obzirom na značajno odstupanje u odnosu na preporučenu gornju granicu neto rashoda koje je Komisija predvidjela za 2026., i pritom iskoristiti fleksibilnost na temelju nacionalne klauzule o odstupanju koju je aktiviralo Vijeće. Povećati ukupnu potrošnju za obranu i sigurnost te povećati pripravnost i pritom osigurati održivost duga i učinkovitost potrošnje te postupnu prilagodbu proračuna u skladu sa strukturno većom potrošnjom za obranu. Osigurati da mjere poduzete za ublažavanje posljedica povećanja cijena energije budu privremene i usmjerene na zaštitu ranjivih kućanstava ili zadovoljavanje potreba energetski intenzivnih poduzeća, održavaju poticaje za uštedu energije i da je njihov fiskalni trošak u skladu s obvezama koje proizlaze iz fiskalnog okvira EU-a. Učinkovito koordinirati i jasno razgraničiti makroekonomske politike kako bi se osigurala fiskalna i vanjska održivost. Postupno ukinuti ograničenja cijena i kamatnih stopa i slične mjere kako bi se smanjili narušavajući učinci i omogućila neometana transmisija monetarne politike. Ojačati srednjoročni proračunski okvir. Poboljšati dugoročnu održivost mirovinskog sustava i istodobno očuvati primjerenost.

2. Osigurati kontinuitet reformi i ulaganja koji se provode u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost. Znatno ubrzati napore za provedbu programâ kohezijske politike, prema potrebi na temelju preraspodjele strateških prioriteta i fleksibilnosti dogovorene u kontekstu preispitivanja okvira kohezijske politike u sredini programskog razdoblja. Odgovoriti na jedinstvene socioekonomske i sigurnosne izazove te izazove u području civilne pripravnosti koji utječu na regije na vanjskoj istočnoj granici EU-a, uključujući potrebu za ulaganjem u infrastrukturu dvojne namjene.

3. Poboljšati regulatorni okvir i ojačati tržišno natjecanje na tržištima proizvoda i usluga, osobito u maloprodaji, u skladu s načelima jedinstvenog tržišta i vladavine prava. Poboljšati kvalitetu i transparentnost procesa donošenja odluka, među ostalim djelotvornim uključivanjem dionika i redovitim procjenama učinaka. Ojačati okvir za borbu protiv korupcije, među ostalim poboljšanjem rada tužiteljstva i pristupa javnim informacijama. Ukinuti prakse koje ograničavaju tržišno natjecanje u javnoj nabavi. Poticati razvoj tržišta kapitala povećanjem poreznih i regulatornih poticaja. Poboljšati inovacijski okvir za javni sektor i poduzetnike povećanjem predvidivosti javne potrošnje za istraživanje i razvoj i boljim usmjeravanjem postojećih mjera na MSP-ove, uzimajući u obzir regionalne konkurentske prednosti i potrebe. Pojednostavniti porezni sustav, među ostalim postupnim ukidanjem štetnih poreza za određene sektore i povećanjem njegove pravednosti.

4. Ubrzati diversifikaciju opskrbe energijom kako bi se postupno smanjila ovisnost o ruskim izvorima i poduzeti konkretne korake za postupno ukidanje subvencija za fosilna goriva, osobito onih koje se odnose na trošarine na dizelsko gorivo i onih koje otežavaju elektrifikaciju u stambenom sektoru. Povećati fleksibilnost i tržišno natjecanje u sektoru električne energije jačanjem tržišta uravnoteženja, upravljanja potrošnjom i mrežne infrastrukture te bržim uvođenjem energije iz obnovljivih izvora. Poboljšati otpornost na klimatske promjene i otpornost vodoopskrbe, među ostalim putem prirodnog zadržavanja vode i rješavanjem problema manjka zelenih vještina, te povećati kružnost, osobito jačanjem kapaciteta za obradu otpada. Promicati čist promet, među ostalim ubrzavanjem ulaganja u elektrifikaciju i priuštiv javni prijevoz.

5. Poboljšati obrazovne ishode i stopu stjecanja tercijarnog obrazovanja te povećati sudjelovanje skupina u nepovoljnom položaju u kvalitetnom redovnom obrazovanju dodatnim povećanjem privlačnosti nastavničke struke.

6. Povećati pristup djelotvornim aktivnim mjerama tržišta rada, posebno omogućavanjem usavršavanja i prekvalifikacije za skupine u nepovoljnom položaju, te osigurati djelotvoran socijalni dijalog. Poboljšati primjerenost socijalne pomoći i naknada za nezaposlenost te svima omogućiti pristup kvalitetnim redovnim osnovnim uslugama, posebno u općinama u nepovoljnom položaju. Poboljšati pristup kvalitetnoj zdravstvenoj zaštiti i dugotrajnoj skrbi, a posebno uslugama preventivne i primarne skrbi. Mjere potpore u stambenom sektoru usmjeriti na kućanstva s niskim dohotkom i povećati ponudu stambenih nekretnina, među ostalim za priuštivo i socijalno stanovanje.

Sastavljeno u Bruxellesu 10. srpnja 2026.

Za Vijeće

Predsjednik

S. HARRIS